

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut  
[kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok  
valamint a lap sajtóirásait illető  
minden kérés a leendő kiadóhoz intézendők.

Bármentetlem levelek csak ismert kesektől  
fogadtatnak el.

# DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben háshoz hordva vagy vidéki  
postán küldve

Egész évre	10 frt	—	kr
Félévre	5 frt	—	kr.
Negyedévre	2 frt	50	kr.
Egy órára	1 frt	—	kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábsopetitor egyesseri beigtatásért 50k  
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr  
Nyilvltár 4 hasábsopetitorért 20 kr  
Hirdetést vagy reklamot magában foglal  
ajdonás sora 50 krajofár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Május 19.

96. szám.

## A sztreikok jogosultságáról.

(T.) A forradalmat mindig az okozta, hogy a társadalom nagy többsége, avagy jobban mondva, az emberiség nagyobb része jogtalanul és méltánytalanul elnyomatva, megrövidítve érezte magát az emberiség egyik kisebb részétől, vagy részecskejéitől, pláne, és a leggyakrabban, csak egy töredékétől, de amely töredéknek a körülmények, a sors, és magának az emberiségnek gyarlósága, tapasztalatlansága, kezére játszotta a hatalmat. És türe az emberiség ezt a kizárólagos hatalmat mindaddig amig türehte, amig a hatalom az emberiség boldogulásának útját nem állta, s az alkotás által, az emberiség számára teremtett minden jókat a saját számára nem akart kizsákmányolni azonképpen, hogy az emberiségnek már csak az maradjon, amit ő felhasználni fölemészteni nem volt képes. Lyncor aztán akadtak próféták, kik a jogtalanul háttérbe szorított emberiség élére álltak, azt felvilágosították, olykor a vérpadra és a bitó alá, de mindig didalra, mert az elhullt vér és elhintett eszme megtermékenyítette a jogegyenlőség talaját és gyökeret vert a történelem rétegeiben, hogy elpusztíthatatlan megóvasson, kikeljen és válósítsák az utókor által. És ha bár az emberi jogok eme fejlesztése lassu proezesus utján haladt is, elérte azt a stádiumot, hogy a hatalom ma, már megvan oszolva, s a botnak egyik végét, ma már az emberiség zöme tartja kezében.

És a forradalmakat mindig az idézte elő, hogy aki a hatalom, vagy bármilyen nevezendő föllynek és előnynek birtokában volt, azt az emberiséggel megosztani nem akarta, s oda keserítette az ő özénese és kapzsísága által a nehéz küzdelmek árán sem haladható emberiséget, hogy az végre kitört, megvetette a halált, szembe állt a zsoldosok fegyvereivel, s mintegy féktszakított elem, önmagával sem birva többé, küzdött amíg czélt nem ért, vagy amig küzdeni birt. És ha bár e történelmi rendes kitörések, mint a vulkanikus mozgalmak, korszakról-korszakra ismételték magukat, ott állunk tapasztalatainkkal még ma is, hogy nem tanultunk a multtól semmit, de ha megkaparíthattunk valami előnyt vagy föllynt, addig ki nem adjuk kezeinkből, míg azt onnan vagy ki nem veszik, vagy kezünket le nem vágják. Megszoktuk azt az észjárást és a magunk gyarló esze által gyártott ama törvényességet, hogy kinek jutott a birtokába, azaz övé, s abból senki fiának engedni nem tartozik. Társadalmunk tökéletesen magáévé tette ama felfogást hogy: Kaparj kurta neked is lesz, és nem akarja látni ama milliókat, kik minden igyekezetük, szolgalmuk és képességük megeröltetésének dacára sem képesek a kedvezőtlen körülményeken diadalmaskodni, akik minden születési előny, erkölcsi és anyagi támogatás nélkül magukra hagyatva nem képesek kedvezőbb körülmények közt mozgó, s a mai társadalom által protegált embertársaiikkal versenyezni. Hát ezek az előnyben részesült, vagy előre kapaszkodott emberek egészen korrektnek tartják az e képpen teremtett helyzetet, s fellázadnak ama tanok hallására, melyek a háttérbe szorult, a megélhetés szük terén összeszuffolt milliók sorsán, a paritás elvéből kifolyólag segíteni igyekeznek.

A szabad rabszolgák rendszere manálunk a munkás rendszer. Afmunkát adó, mint valami délamerikai ültetvényes, jogosultnak véli a tőkét arra, hogy ama

tőkének az érdekében foglalkoztassa az emberiség óriási nagyságát, minden kilitás nélkül arra, hogy annak a gyarapodó tőkének ők egyeb hasznát is vehetik, minthogy az folytonos monoton eszkoze legyen, egy nyomorult megélhetési küzdelemnek. És a munkátadók egyedüli argumentuma e tekintetben: a kockázat. Már tudni illik, hogy míg a munkaadó az ő tőkétől kockázatnak teszi ki, addig a munkás nem kockázta semmit. — Persze csak az életét, meg az egészségét. Egyébiránt eme kockázati argumentumok is levannak már szállítva a maguk értékére és megvitatva az ahoz értők által.

Nem nagy szer-e például, a munkaadóknak ama felfogásuk, hogy amint munkásaik béremelést kérnek, a munkátadók ezt a differenciát rögtön a közönségen akarják megvenni. Pedig higység meg azok, kik így a munkás mozgalmakkal nem ismerősek, hogy azok a kárhoztatott sztreikok nem igen történnek ám hübele Balázs, hanem a legtöbbször, komoly számítás után. A munkások ismerik az általuk hajtott haszon fokozatát, és rendszeren ezen indokból indulnak ki. Jól tudják például a péklegények, hogy a pékek hány százalékra dolgoznak, s hogy ebből a százalékból aránylag mi jut nekik. Szóval, úgy áll a dolog, hogy a munkás soha sem gazdagodott meg meg munkája után, de számtalan munkátadó meggazdagodott már munkásai után.

Daczára az itt elmondottaknak, nem vagyunk ama helyzetben, hogy minden sztreikot feltétlenül hejeseljünk, de abban sem, hogy minden sztreiket feltétlenül elítéljünk, legkivált nem vagyunk pedig abban a helyzetben, hogy az oly mozgalmat, melyet valamely érdek csoport a saját maga érdekében szervez s azzal sorsának javítására törekszik, rögtön a társadalmi rend ellen elkövetett attentáumnak kereszteljük, legkivált pedig azért, mert ez: a munka mozgalmá a tőke ellen.

Hát perquam regulam, és mikor avatott a tőke oly szentségé hogy azzal szemben terdet fejte hajtani vagyunk kötelesek. Ugy is eléggé érzi a tőke zsarnokságát a társadalom szegényebb osztálya, hát még istenítse is? Soha! A munkás és a tőkepenzes, mint ember, egyforma istenteremténye s azért sem nem gyüllölheti, sem nem imádhhatja egymást, hanem igen is megkövetelhetik egymástól, hogy az egymásérdekeivel szemben méltányosak legyenek. Ennél többet nem követelhet a tőkétől a munka, de azt a követelést a tőke köteles megadni a munkának. És meg is fogja adni, ha ma nem, holnap, ha nem holnap, akkor holnapután, de megadja: ha pedig meg nem adja, eljövendő az idő, hogy megadná: de már akkor későn lehet! . . . . .

## Országgyűlés.

Budapest, máj. 17.

A képviselőház mai ülésében tárgyalta és elfogadta a görög nyelvi törvényjavaslatot részleteiben is.

A három első szakaszánál módosítványok adattak be és hosszabb discussiók fejlődtek ki. Így az I. §-nál Asbóth azt kívánta, hogy e törvény csak az állami és kir. gymnasumok felében alkalmaztassék. Ezen módosítványt azonban a ház gróf Csáky, Schvarcz előadó és Madarász felszólalásai után mellőzvé, a §, változatlanul fogadtatott el.

A 2. §-nál elfogadta a ház Zaynak egy stylaris módosítványát és mellőzte Asbóthét, ki compensationalis tárgyként mathetist és ábrázoló mértant kívánt felvételni.

Vita alatt Zay czélatokat tett arra hogy Tisza Kálmán 1883-ban a görög nyelv mellett, most meg ellene szavazott. De erre azt felelte Fen y v e s s y a ház tetszései közt, hogy Zaynak van legkevesebb joga ilyen szemrehányásokat tenni valakinek, mert 1883-ban ő (Zay) a görög helyett francziát kívánt taníttatni.

Még hosszabb disputára és többszörös szavazásra adott alkalmat a 3. §, melynél Zay azt kívánta, hogy a görög remekirók a nem magyar tannyelvű iskolákban, ezek tannyelve szerint készült fordításokban ismertethetők legyenek. 48 képviselő Zay ezen módosítványa mellett és ugyancsak 48 ellene szavazott. Szavazás közben nem egy jele mutatkozott a félreértésnek. Ezen összes szavazatok nem tüntetvén fel határozatképesnek a hazát, elnök megazmálhatta a képviselőket és kitünt, hogy 112-en vannak jelen. Ekkor elnök d ö n t ö t t, még pedig úgy, hogy maga zajos éljenések közt Zay módosítványa ellen szavazott s így a szakasz változatlanul ment keresztül. A javaslat többi része módosítás nélkül fogadtatott el.

Végül K a s I v o r interpellált Baltik választása ügyében, mire S z a p á r y gr. miniszterelnök kijelenté, hogy legközelebb megadja rá a választ.

Az ülés elején Baross miniszter betérjeszté a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó javaslatot.

A ház az ülés elején megválasztá a delegatusokat is, s elnök az ülés végén ki is hirdette a szavazás eredményét.

## Lesz-e főreáliskolánk?

III.

Mikor a mi reáliskolánk államosítása ügyében kiadott miniszteri leirat megérkezett, és belőle a miniszterium követeléseit megismertük, általános volt a meglepetés. A miniszter ugyanis jóval többet kíván a várostól a reáliskola fenntartására, mint a mennyit a közgyűlés 1888-ban felajánlott. Általános az volt a vélemény, hogy a miniszterium által kívánt követeléseket nem lehet teljesíteni. Így vélekedtek eleintén talán még azok is, kik különben a reáliskola irányában mindig a legjobb akaratot tanusították. Ennek pedig az volt az oka, hogy legtöbb azok közül, a kik e követeléseket tulságosan felszigazottaknak és teljesíthetetlennek tartják, nem tudták egészen bizonyosan, hogy mennyibe kerül a mai követelményeknek megfelelő jól ellátott főreáliskola fenntartása. En azt hiszem hogy az előbbi két cikkemben felhozott adatok erre vonatkozólag kellő tájékozást nyújtanak. Az ott közölt adatok helyességéért bárkivel szemben helyt állók.

Tudom, hogy az itt említett kivül volt a meglepetésnek más oka is. A legtöbbben azt hittük, hogy a miniszterium nem kér többet tőlünk, mint a többi városoktól, melyekkel hasonló czélból szerződött. De bizony most már látjuk, hogy többet kér. Csakhogy azért abban a tekintetben is osalódnak, a kik azt hiszik, hogy a miniszter követelése tulságosan magas, és hogy e követelés teljesítése által Debreczen sokkal nagyobb terhet vállalna magára, mint a többi hasonló városok. Hogy helyesen ítélessünk, itt is szük séges előbb a rendelkezésünkre álló s teljesen meg bízható adatok alapján szerezni tájékozást. Lássuk egyenkint az adatokat.

Az 1888/9 iskolai évben volt az országban összesen 29 reáliskola. Ezek közül állami 19. — En azt hiszem, hogy a budapesti reáliskolákat teljesen figyelmen kívül hagyhatjuk: először azért mert a mi viszonyainkat a budapestiekhez hasonlítani nem lehet, de másodsor azért is, mert Budapest város közönsége 149,000 frt. évi költségvetéssel tart fenn két főreáliskolát, s mégis az állam által fenntartott két főreáliskolának 150,000 frtnyi költségéhez hozzájárul 13,900 frttal a budai reáliskolánál, melynek az épületet is a város adta. Brassóban az állam teljesen a maga költségén a község hozzájárulása nélkül állított fel egy főreáliskolát; hogy miért azt hiszem, nem szükséges fejtegetnem. Lőcsét, Körmözbányát, Nagykállót, Dévát, és Székely-Udvarhelyt, habár ezen városokban is állami főreáliskolák vannak, talán szintén mellőzhetjük, mert úgy gondolom, hogy Debreczen ezekkel nem kívánja magát összehasonlítani. — Lássuk tehát azokat, a melyekkel legjobban összehasonlíthatjuk magunkat. Sopron város az 1876-ban kötött szerződés értelmében adja az épületet a miniszteri-

um által megállapított terv szerint eszköz- lendő átalakítással, s a leltárilag átadandó butorokkal együtt. Tartozik az akkor átadott épületet és butorokat jó karban tartani; köteles a város az iskola fűtésre szerződésileg megállapított tüzi fát adni. Minthogy az épület csak ideiglenesen felel meg, a város kötelezte magát, hogy 15 év alatt állandó új épület emeléséről gondoskodni fog. Az iskola évi költségeihez 8500 frtot felélie előleges részletekben tartozik a város az állami pénztárba befizetni. Ha a házbér egyenértékét most 3000 frtra számítjuk, a fűtés, világítás költségeit nem is számítván, a Sopron által adott járuléék értéke 11,500 frt. De ha a város majd új épületet emel, ennek értékét 120,000 frtra becsülvén, a városi járuléékot legalább is 14,000 frtra kell számítanunk. Az állami pénztár kiadása 17,800 frt.

Székes-Fehérvár 1882-ben szerződött a miniszteriummal, és 1883-ban adta át reáliskoláját az állami kezelésbe. A város épületet adott, illetőleg kötelezte magát arra, hogy az 1885. évi auguszt. hó közepéig épített egy más megfelelőbb épületet, s azt az iskolai és szertári butorozattal fogja a reáliskola czéljaira átengedni és ezenkívül még évenként 6000 frtot ad a reáliskola fenntartási költségeire.

Pozsony 1886. évi júniusban kötött szerződés értelmében adta át főreáliskoláját az állam kezelésébe, s egyszersmind kötelezte magát, hogy a reáliskolai épületnek és mintegy 10,000 frtra becsült felszerelésnek átengedésén kívül évenként 9818 frtot fizet az államnak a főreáliskola költségei egy részének visszatérítésére. Ebbe azonban nincsenek beszámítva a reáliskola részére tett alapítványok kamatai, melyek szintén a reáliskolát illetik ugyan meg, de az alapítványok továbbra is a város kezelésé alatt marad olyképen, hogy érette a város 4%-os kamatot fizet. Ha a reáliskola számára átengedett épület helyett más épület emelése szükségesnek látszanék, a város a kijelölt helyen 8—9000 frtot egy 1200 négyszögölnyi területet ad át a miniszterium rendelkezésére.

Kassa 4000, Nagyvárad 4888, Temesvár 5100, Pécs 5292, Győr 5000 frtot ad az állami főreáliskola fenntartási költségeihez azonkivül, hogy épületet mindenütt e városok adtak vagy építettek a reáliskolák számára. Hogy a butorzat beszerzése és jókarban tartása, továbbá a javítások, a fűtés és világítás költségei kinek terhére esnek, azt nem tudom megmondani, mert a miniszteri jelentések ezekről, mint csekélyeségekről nem tesznek említést, a felek között kötött szerződések szövege pedig nem áll rendelkezésemre. Megjegyzem azonban, hogy ezen városok még mind 1870-ben vagy még korábban szerződtek az állammal, tehát oly időben, mikor az állam ambíciójának tartotta, hogy a tanintézeteket államosíthassa. Szeged, Arad, Kecskemét és az előbb felsorolt kisebb városok akkor kaptak állami főreáliskolát részint oly feltétellel, hogy csak telket és épületet adtak, részint pedig úgy, hogy meg is építkezéshez is kaptak állami támogatást. Akkor még könnyen ment az állami főreáliskolák alapítása. Boldogult báró Eötvös közoktatásügyi miniszter akkor még örült, ha a városok reáliskolákért hozzáfordultak s a fenntartási költségekhez némi hozzájárulást ígértek, mert ő neki akkor még az volt (talán egy kissé ideális) terve, hogy minden megyében legalább is egy főgymnasiumot és főreáliskolát állít, s hogy az egész közoktatásügyet államosítsa. A kedvezőtlen pénzügyi helyzet azonban az egész tervet megsemmisítette s így nemes szándéku terve nem jöhetett létre, ha más akadályja nem is volt volna. Most örülhetnek azon városok, a melyek a kínálkozó kedvező alkalmat akkor felhasználták.

A miniszterium egészen 1873-ig úgy tett mint az olyan ujdonsült gazda, a ki egy nagyon elhanyagolt gazdaságot örököl és tulságos hévvel kezd az évtizedes mulasztások pótlására; 1873-ban azonban, különösen pedig 1875-ben már erősen mutatkozott a pénzügyi zavar, a mely az ily rohamos költsékezésnél mindig be szokott következni. Részint a folyton-tolyvást és eljesztő mértékben szaporodó deficit, részint azon tudat, hogy az efféle intézmények fenntartása nem egyedül az államnak, hanem a községeknek is érdekében áll, — a miniszteriumot az állami főreáliskolák és más tanintézetek felállításában tartózkodóbbá tették, s minél később egyezkedett valamely város, az efféle iskolák felállítására vagy átvétele alkalmával a miniszterium már annál többet kívánt tőlük. Ez az oka, hogy Szeged, Kecskemét és Arad még igen ked-

vező feltételek mellett jutottak főreáliskolához; Sopron, Székes-Fehérvár és Pozsony azonban már kénytelen volt nagyobb áldozatot kívánni a miniszterium. Én hiszem, hogy 1884-ben, mikor legelőször szőnyegre került ez a kérdés, még mi tőlünk is elég lett volna kisebb áldozat is. Akkor még nem volt kiadva az a jelszó, hogy a pénzügyi egyensúly helyreállításáig a kormány semmi újabb terhet nem szabad elvállalnia.

Egyébiránt ha a miniszterium Debreczentről nagyobb áldozatot kíván is, mint több más várostól, ezzel szemben viszont oly jogokat ad Debreczennek, minőt eddig tudunkkal egyik város sem gyakorol, nevezetesen miként a leiratnak az első cikkben között egyik pontja egész világosan megmondja, megengedi a miniszter azt hogy a debreczeni állami reáliskolába oly arányban a városi hatóság ajánlata alapján nevezhesse ki a tanárokat, a mily arányban a város a fenntartási költségekhez hozzájárul.

Van a miniszteri leiratnak egy oly pontja is, mely az én hallomásom szerint leginkább megdöbbentette az ügy kifejlődése iránt érdeklődőket. Es ez az, mi szerint a miniszterium az épületnek beutórozását, továbbá az épületnek és butorzatnak jó karban tartását, sőt a jövőben esetleg szükségesnek mutatkozó átalakítások és új butorok beszerzésének költségeit kívánna a várostól. Ugy hallottam, hogy ezt némelyek határozottan megtagadandónak vélik, mert ez által a város oly kötelezettséget vállalna magára, melynek nagyságát jelenleg még meg sem lehet állapítani. Hogy ezen kívánat teljesítése nem tartozik a lehetőségek közé, mutatja a Sopron, Székes-Fehérvár, Kecskemét s talán még több más város esete, melyek az iskola butorzati felszerelését szintén magukra vállalták.

Az eme czimen kívánt kötelezettség költségeire nézve is lehet hozzáférőleg tájékozást szerezni. Nevezetesen Szent-es város a maga erején fenntartott hat osztályú gimnáziumot, melynek 80000 frt-ért új épületet emeltetett, 2666 frt-ért csaknem teljesen újonnan butorozta be 1888-ban. — A szegedi városi főgimnázium, melynek 12 osztályában több mint nyolczadfélszáz növendéke van, igaz palota-szerű épületét 1886-ban csaknem teljesen újonnan látta el burorral, mert a régi épületben volt butorzatnak legnagyobb részét az épülettel együtt a városi polgári fiúiskolának engedték át. Szeged az új butorzat beszerzése, illetőleg csináltatása 5500 frt-jába került. Miután a mi butoraink nagyobb részben ideiglenes használatra készültek, s így az új épületben nem volna használatosok; de más részről megintán a kellő hely hiányában szertári butorzatot nem is szerezhetünk: én nem 5000, hanem 8000—9000 frt-ot számítok az első butorozásra. A butorzat használatosságát azt hiszem az iskolai padokat illetőleg, mert ezek legjobban ki vannak téve a romlásnak, 40—50 évre, a többiekét pedig 30 sőt 100 évre is tehetjük. Ha a tanulók számának szaporodása új párhuzamos osztályok felállítását tenné szükségessé, én azt hiszem, hogy az ebből keletkező beutórozás költségeit a város szintén magára vállalhatná, mert hiszen párhuzamos osztályok felállítása az államnak okoz sokkal több költséget s mégis különösebben a városnak válik javára.

Egyébiránt én hiszem, hogy a városi hatóság, a bizottságok javaslata alapján, ezen kérdés megoldásában is megfogja találni a leghelyesebb módot.

Fazekas Sándor.

## Rémes rabló gyilkosság Búd-Szent-Mihályon.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

(—i—s.) Megrázó rablógyilkosság hírért hozta tegnap reggel a táviró Debreczenbe. — „Dogáli Gusztávot az este meggyilkolták. A kastélyt kirabolták. A Kornis család életben maradt.“ — A borzasztó hír első részének megdöbbentő hatását enyhítette a második rész. — Valóban a Gondviselés különös kegyelmét kell látnunk a csodálatos megmenekülésben, a melylyel Kornis Ferencz volt nyiregyházi törvényszéki elnök és neje a meggyilkolt Dogály Gusztávnak unokahuga megszabadultak a halál révéből.

Ez a vakmerő rablógyilkosság természetesen a legnagyobb szenzációt keltette nemcsak Búd-Szent-Mihály ikerfaluban, hanem a vidéken is; és Szabolcsvármegyének nem egy előkelő, neves családját borította gyászba.

Az elvetemültségnek és semmivel nem-tűrődő vakmerőségnek ne továbbja az, a melylyel az ismeretlen gonosztevők ezt a rablásal párosult gyilkosságot végrehajtották, ha talán nem is épen olyan eredménnyel, mint a hogy ők pokoli tervüket kifőzték.

Még be sem várták, míg egészen beáll az éjszaka, az egész uri udvar cselédsége és a falu népe lenyugszik; hanem mindjárt esti 9 óra után jegy kilesett kedvezőnek látszó pillanatban bátran benyitottak a falu kellő közepén fekvő urasági kastélyba, a melyben épen akkor egy nyugodtan passziánzózó erő-

teljes ur, a ki nem szokott megjedni a magánykútól, ennek neje és egy önmagával tehetetlen 83 éves eggastyán tartózkodott. Ez utóbbi halálos ágyán feküdt s hozzátartozói orvosi vélemény után minden nap elkészülve lehettek a legvégsőre.

Ezt az eggastyánt vadállati dühvel kitépik ágyából, embertelenül megkínözzák s azután mintegy elevenen beledobják a sirba a mely, már ő nélkülük is megnyílt volna talán néhány rövid nap múlva.

A rémes eset részleteit alább olvashatják olvasóink, saját különünknek a helyszínen nyert adatai alapján megírva.

Itt még csak annyit jegyzünk meg, hogy az elmenekült rablók valószínűleg egy és ugyanazon szervezett rablóbanda tagjai; a felmerült jelenségek arra engednek következtetni, hogy a kik közelebb Debreczenben feltértek egy óras boltot, ugyanazok szerepelnek ennél a rablógyilkosságnál is. — Vasmarokkal, erélylyel és leleményes észszel kell a kuszált szálakat összeszedni. — Halottak, hogy e vidéken már sokan aggódnak a személy és javonbiztonságért. — Vajha ne sokáig lenne ok erre az aggodalomra!

### A kezdés.

A kilencz órát épen egy negyeddel azelőtt húzták el a bűdi g. kath. templom tornyában, a mely közel a Dogály kastély kertjéhez fekszik. A kastélyban az uraság megvacorált; a cselédség: inasok, szobaleányok és a konyhacselédek a kastélylyal szemben, ötven lépésnyire eső épületben épen vacsorán voltak. — Kornis Ferencz, az öreg nagyságos urnak unokáöccse nejevel egyedülült az ebédlőben. Az eszlári pörből híres törvényszéki elnök passziánzózott egymaga, neje pedig egy dívánra dőlve, beszélgetett vele.

— Czopfot (egy szellemes kártyajáték) kellene játszani — mondja Kornis Ferencz — oly rég játszottam ezt, hogy talán már el is felejtettem.

Erre a szóra nyílik az előszoba ajtaja; Kornis ur a léptekre feláll s kimegy az előszobába. Egy alacsony termetű, elég jól táplált, barnaarzu, tömött bajuszu ember lépett be oda. Hasonlatos volt az uraság Perka nevű ispánjához s Kornis ur első tekintetre azt hitte, hogy csakugyan Perka az; de a mint kezeben revolvert pillantott meg, mindjárt tudta, hogy nem barátságos indulatu egyénnel van dolga.

Rákiáltott az ismeretlenre:

— Mit akar?  
— Csitt! Csak lassan! — válaszolt ez.  
— Pénzt! Pénzt! Sok pénzre van szükségem. Most jöttem a tömlőczöből.

A meglepett uraság vállon ragadta a hivatlan vendéget s ez az erőteljes 55 éves férfi izmos karjai alatt csakugy roskadozva engedett; s Kornis ur igyekezett kifelé tusskolni a vakmerő támadót. — De ekkor már egy másik magasabb egyén is segítségére jött, a ki visszanyomta az ajtót.

Mindez néhány pillanat műve volt. A nagyságos asszony pedig nem rejtőzködött el ebben a válságos helyzetben; talán nem is lett volna könnyű, hová rejtőzködni, hanem oda futott a rablókkal dulakodó férje oldala mellé s azt mondta:

— Feri! kérlek, ne bántsd őket; a mi van, add oda nékik.

Kornis ur ugy is tett s az előszobával szomszédos szobába ment; egyik asztalfőkből kivett egy csomó apróbb papírpénzt, egyes, ötös, tízes jegyeket. Lehetett néhány száz forint. Egy százas épen előző nap váltott fel. Odanyújtotta a kisebbik barna embernek, a ki mohón kapott utána s kéjérettel morzsolta végig ujjai között. — Valami parasztember lehetett, (egyébiránt rövid szűrposztó zeke volt rajta s fejében fekete kalap) a kinek ilyen kisebb papírpénz is imponált. Látta elég nagy csomó volt.

De mégse. Mert többet is követelt. S tegezésre fordítván az előbbi per maga megszólított.

— Pszt! Még többet. Még többet! süsogta ő s szeszertított ajkai közül. — Neked van még több is. — Hiszen most kapnál 150 ezer forintot.

— Képzelmert — szólott a nagyságos asszony, a ki ennyi pénzt magánál tartana?  
Kornis urnak eszébe jutott egy kis bórbugyéláris, mely ugyanazon asztalfőokban hevert. Oda adta azt is. Néhány forintnyi ezüst apró pénz volt benne.

— Ahá! Neked arany órád is van! szóla közbe a rabló, megpillantván Kornis urnak arany óralánczát.

— Igen, van. De ez kedves emlék.  
— Az órád ne bántsd, kiált kívülről egy hang, a mely azé az emberé volt, a ki őrt állott a folyosón, szintén revolverrel s a ki talán értelmi szerzője volt az egész vakmerő merényletnek.

— Merre van az öreg ur? Kérdezte ezután a rabló.

— Az beteg, fekszik a szobájában.  
— Vezess, s az alacsony növésű rabló teljes erejéből, durván megrakadta Kornisné urnának a karját, úgy hogy az most is kék töle.

E közben a másik, nagyobbik rabló, a kinek arca kendővel volt bekötve s csak szemei látszóttak, észre vette, hogy az ebédlő-

ajtájában a kulcs kívülről van bedugva. Kornis ur, miután még mindig több pénzt követelt tőle s feltartott revolverekkel kényszerítették, hogy adjon, keressen, át ment az előszoba másik oldalán lévő ebédlőbe; hogy hátra nézzen, meg volt neki tiltva s mikor oda belépett, az ajtót kívülről rácsukta a kendővel állazott rabló; s ott is maradt leirhatatlan aggodalmak között, mindaddig míg egy óra múlva onnan a községi bíró ki nem szabadított. Mikor a rabló rácsukta az ajtót, visszakiáltott. Mire visszajövk, finom szivarod legyen!

### A legembertelenebb gyilkosság.

Ezek után Kornisné Ő nagyságára a legrettenetesebb pillanatok következtek. — Férjétől elszakítva, egy vadállat durva karma között és felvont revolvere előtt, szemben a borzasztó halállal; látni nagybátyjának, hogy amgy is sirja szélén lévő tehetetlen, beteg eggastyánnak kegyetlen kintzását. — Ez valóban felülmúlja, a mit egy gyöngye nő szív kibírhat s bámulni lehet a csodálatos lélekjelenlétet, a melyet ily rettenetes helyzetben ez az urnó mindazonáltal megőrizhetett, s a melynek istennek látát adva köszönheti különös megmenekülését az irtózatos halálból.

Pentebb említettük, hogy a kisebbik rabló parancsolta Kornisné urnának, hogy vezesse az öreg urhoz; aztán gyertyát követelt; de Kornisné azt mondta, nincsen gyertya.

— Nohát van lámpa! Vidd előttem azt!  
A megrémült urnó vitte a lámpát s kezénél fogva vonszolta maga után a kisebbik gazember. A nagyobbik rámondult: ne nézz rám, kutya!

Az öreg Dogály a kastély utcafelelő kis sarok szobájában feküdt, egyedül. A nagyobbik rabló visszament a szobába, a hol a pénzt kapták s ott kutatni kezdett s egy búrtárczában talált is 1000 frtot, 4 db. 100-asban s a többit 12 db. 50-es bankjegyen.

A kisebbik rabló rákiáltott az eggastyánra:

— Pénzt öreg!  
Dogály mintha álomból ébredne, kissé fölemelte fejét, felnyitotta szemét s lassu, alig hallható hangon szólott:

— Te vagy az, Irma?  
A boldogtalan öregnek első tekintete az ágy mellett halálsápadtan reszkető unokahugára esett.

A vad ember ekkor lerántotta a takarót az aggról.

— Takarj be, Irma! — kérte szelid hangon unokahugát.

A jó rokon dehogyan takarhatta. Mert a gazfickó megragadta az öreg ur mellén az inget, melyen egy pipaszurkáló lógott s oly erővel a hogy csak bírta, lábánál fogva lerántotta az ágyról. A szerencsétlen eggastyán fölve lefelé bukva, terült el a padlón. Az istentelen ember leakasztotta az öreg revolvert s azzal vállon ütötte a betegét, ujából pénzt követelve.

— Nem vagy tán pogány? — hörögte a boldogtalan.

Ebben a szobában van az öreg Dogálynak egy ősi nehéz vasládája, a melynek a nyíjtját csak ő ismerte, de a melynek létezéséről a faluban is sokan beszéltek.

— Add ide a kulcsot, — rivalt a kétségbeesett urnóra a rabló, a mint észrevette a rejtélyes ládat s rásegezte revolverét.

— A kulcsot nem adhatom. Esküszöm, nem tudom hol van.

Mikor ezt a ládat meglátta a rabló, szemei, mint a ki rég sóvárgott kincset fedez fel, lázban égtek, kezei reszkettek s lázasan ugrott a ládának s azt teljes erejéből feszegetni kezdte.

A halálos lövés ezután dördült el, amely elébe vágott a Gondviselésnek; de Kornisné asszonyt ennek a jelenetnek látásától megmentette lélekjelenléte.

### A szerencsés megszabadulás.

Kornisné urnó a rablónak ezt a talán önkívület nélküli állapotát, melyben a vasláda zárjával próbált megküzdni, bámulatos lélekjelenlétét és ritka szerencsével használta fel. — Az épen mellette küszködő rabló mellől olyan csendesen osont ki a szomszéd szobába s onnan a kis előszobába, hogy a rabló nem vette észre, nem, még akkor sem, a mikor a belülről csukott előszobának ajtajáról szép csendesen levette a nehéz keresztvasat, kinyitotta az ajtót, a mi által a folyosóra s az udvarra jutott.

Ezer szerencséje volt, hogy a néhány lépéssel odébb szintén a folyosón álló revolverrel örkődő harmadik rablónak is kikerülte a figyelmét. — Kornisné urnó a kapu felé nem mert menni, hanem a kastély háta mögött egy bokorban vonta meg magát.

Egészen sötét volt, sem a kastély előtti cselédlakban, sem a mögötve lévő ispánlakban nem volt világ. — Kevés idő múlva az aiacony lézkerítésen mászott ki az utcára; de azzal a nem csekély malőrrel, hogy félcipője elveszett, ruhája szétszakadt s ő maga kiesett a kerítésről.

Az éj sötét leple alatt át futott a szembe levő jegyző lakáshoz. De ott nem voltak otthon. Onnan a szomszédába, a községvárosba, a hol alig tudott annyit kimondani: Emberek segítség. Kirabolták a férjemet! S alétan rogyott össze a roppant lelki gyötrelmetől.

Két bakter volt a faluházánál; de ezek úgy meg ijedtek; hogy se tése tova nem mertek menni s még az is alig jutott észükbe,

hogy a nagyságos asszonyt hideg vízzel kellene locsolni.

### A rablók menekülése.

E közben 15—20 perc telhetett el s a vasládát fenyegető rabló arra a feltezésre ébredt, hogy a nagyságos asszony nincsen a szobában. — A másik ez alatt hánytva fel a negyedik szobát s rabolta el az 1000 frtot.

Nem volt idő a hosszú mütétre. Gyorsan kellett cselekedni. — Hát a kisebbik rabló cselekedett is. — De ezekre a részletekre már nincsen más tanu, a mindentlő Istenen kívül. Csak a megdöbbentő véres esemény eredményét ösmerjük; csak feltűnő van egy lövésnek: Kornis Ferencz. Ez a lövés oltotta ki Dogáli Gusztávnak amgy is megszámílt napokra szabott életét.

A rablók valószínűleg megszeppentek, hogy ha a nagyságos asszony csakugyan kijutott a kastélyból, rajta csipetnek. — Tehát menekülniök kellett. De előbb még — mint a cselédség beszéi — összeszólkóztak egymással a folyosón, miért engedték elmene külni, azt az asszonyt.

— Azt kellett volna agyon lőnőd, véleményezte mérges hangon az egyik.

Ezután az éj sötétjében gyorsan eltűntek, állítólag a dadai uton.

### A legkinosabb pillanatok.

Kornis Ferencz urat becukta az egyik gonosz az ebédlőbe. — Ő a maga életéért nem remegett; de annál kinosabban aggodott nejeért, a ki tőle elszakítva, a rablók kegyetlen kezei közé jutott. Iszonyu tépelődés fogta el; de legiszonyubb akkor, mikor egy tómpa lövést hallott. — Nem volt tisztába vele: kívül történt-e a lövés vagy belül; kire célezott az: neje-e vagy nagybátyjukra? — És ő csaknem egy óra hosszág volt erre a borzasztó lelki állapotra kárhatóva, mindaddig, míg emberek nem érkeztek, a kik kinyitották az ebédlő ajtaját, (melyben benne hagyta a kulcsot a rabló), s lehető volt megtudnia az édes érzettel vegyes borzasztó valót. Nejét élve újra láthatta; de az öreg ur véreben hevert az ágy előtt.

A gyilkos golyó ajka alatt hatolt be. Kiütött két fogát s leszakította a balfélét. A golyó a padimentomba hatolt.

### A terrorizált cselédség.

Már említettük, hogy a rablógyilkosok tervük keresztülvitelére azt az időt választották ki, a mikor a cselédség az alsó házban vacsoránál ült. — A cselédek nem is vették észre egyhamar a bajt — Csak akkor, a mikor az egyik inas felakart menni a kastélyba. Az őrt álló rabló revolverét rá segezvén visszakergette s rámondult, hogy: Csitt Szót se.

A cselédek, kiknek a szobában csak egy ütfőjuk sem volt, ijedtköen eloltották a lámpát s a rabló becukta rájuk az ajtót. — Azt beszélük, hogy félelmetűkre több ízben löttek az alsó ház felé. Csak akkor mertek előbujni, a mikor a rablók távoztak s jött a községi bíró többed magával.

### Kombinációk.

A borzasztó esethez, a mint ez minden ilyen alkalommal történni szokott, sok mindenféle kombinációt fűznek. Találgatják a tettesek kilétét s azt, hogyan fogtak tervük kiviteléhez.

Az a nézet, hogy a helylyel és viszonyokkal ismerősöknek kellett lenniök s tervüket előre, részletesen kidolgozták. Alkonyat után beosonhattak a kertbe, megapuhították a bokrok alatt s kilesték azt a pillanatot, a mikor az egész cselédség elhagyta a kastélyt. Valószínűleg nem közönséges betörők voltak, legalább is egy, talán az, a ki kint maradt, az értelmi szerzőséggel gyanúsított ő, intelligens ember is lehetett. De azok sem lehettek sült parasztok, a kik a gyilkosságot elkövétték; mert egymással különböző nyelven váltottak szót s finom szivarra éheztek. Az a feltevés, hogy az öreg urat boszúból és dühében lötte agyon a rabló, miután sem ládakuulcsot, sem pénzt nem kapott tőle.

A gyanu különösen egy rovvott előéletű, valami Papp György nevű bűdi illetőségű, volt debreczeni közrendőre s ennek egy notorius cimborájára esik, ugyanazokra a kiket a debreczeni órásbolt feltérésével is gyanúsítanak. Ez a Papp György előző nap községi bizonyítványt kért, a minek kiadása ellen a jegyző tiltakozott. Ugyanazon napon ezt az embert másodmagával T.-Lökön látták, a hol bélyegyet vásárolt.

A rabló a gyilkosságot az öreg urnak a revolverével követte el. Valószínűleg számitásból nem a saját fegyverével. Bűnjelül magukkal vitték a pénzes tárczát, meg egy másikat, a melyikben kifizetett stafiurug kontók voltak. A számlák közt volt két levél is Kállay Akosnéétól. De ezeket kidobták.

A rablók sekeren menekültek. Tanuk vannak rá, a kik látták, hogy egy vastengelyes szekér, melyen négy ember ült, ez időtáiban a dadai utról letérve sikátorokon Vecsei Oláh József udvara előtt Szent Mihály alatt a löki utra hajtott. A csendőrség még azon éjjel nyakába vette a vidéket. Eddig eredménytelenül.

### A temetés.

A szerencsétlen véget ért aggot ma d. u. temetik a g. keleti egyház szertartása szerint. A vallásos funkciók teljesítésére a karzagi g. kel. lelkeszt hívták meg. — A temetést a debreczeni „Kegyelő“ temetkezési

intézet...  
az öreg...  
helyével...  
mellette...  
nak őrt...  
rendelt...  
csavarodó...  
Holttest...  
nyugalom...  
sziai szer...  
délélt...  
Ede...  
ben pihen...  
kezes.

A D...

s négy...  
kalmársz...  
laktak a...  
Nagyapja...  
hadserég...  
gálatiért...  
predikátu...  
lefizetése...  
képező T...  
magyaros...  
télyes get...  
magyar...  
harmadize...  
valóságos...  
táblabíró...  
vált, sok...  
és jószívü...  
rekosságg...  
gentlemar...  
egyszeres...  
hallottunk...  
nem volt...  
térő a D...  
kihált a D...  
templomb...

A B...

nézett ga...  
nem paza...  
előbb kif...  
adóságot...  
elkezdet...  
is tisztel...  
kók, ki d...  
Ferencz...  
Józsefné...  
holdas b...

A K...

repelni...  
haroz b...  
korán ha...  
vel nem...  
mikor ro...  
dalkodás...  
Végrende...  
gondosko...  
és egyhá...  
emléket

A L...

megloptá...  
inasa vol...  
ezzer fori...  
a hol az...  
inast azo...  
sán s a...  
hiányzot...

A M...

ken: Fájó...  
li nagy...  
NAK él...  
elhunyta...  
lyó hó 20...  
görög c...  
cath. sí...  
folvó hó...  
megtart...  
nait és...  
BÜDI I...  
n is Fer...  
Oláh Il...  
P é z e...  
J ó z s e...  
Ilona és...  
felett.

A N...

Debrecze...  
meg oly...  
ünnepély...  
feltűnése...  
három n...  
külön k...  
gyobb é...  
is bizto...  
körnek...  
közösi, c...  
ráhatul...

A O...

1. D.

2. D.

3. Es

A

tosságba...  
tatott.

N y i t

intézet rendezni avval a fényvel és pompával, a melyet ez az intézet csak kifejtési képe. Az öreg urnak ravatalát a gyilkosság színhelyével szomszédos teremben állították fel, mellette a Kegyelet diszruhás emberei állanak őrt. — A család tagok Debreczenből rendelt pompás koszorú borítják az űszbe csavarodott 83 éves agastyánnak ravatalát. Holttisztát a büdi köztemetőben helyezik nyugalomra. Tegnapi a löki járásbírósg helysiai szemlélt vett fel; a boncolást pedig ma délelőtt ejtették meg.

Edes apja meg a kegyuri templom tövében pihen; de a hová most már tilos a temetkezés.

#### A büdi Dogályi család.

A Dogályak görög származásúak voltak s négy nemzedékkel ezelőtt, mint élelmes, kalmárszemleü görögök, Dél-Magyarországon laktak a boldogult Dogály Gusztávnak ősei. Nagypapja III. Károly idejében Savoyai Eugén hadseregének szállítója volt s ekkor tett szolgálatait kapta a magyar nemességet büdi predikátummal s néhány ezer rhenus forintok felezése után, az akkor kamarai jószágot kezelő T. Büd falut. A család gyorsan magyarosodott s összeházasodván több tekintélyes genry familiával, egészen beolvadt a magyar nemzet testébe. A büdi Dogályak harmadizen, a most elhunyt öreg urban már világióság typusát képezték a régi tősgyökeres táblabírónak s az öreg minden ízében magyar volt, sok eredeti jellemvonással, nyersséggel és jószívűséggel, conservatív elvekkel, takarékossgal, sajtáságos eleven észjárásal, gentleman és uri tempókkal, szeretetreméltó egyszerűséggel. Sohasem nősült meg. Annyit hallottunk róla, hogy a női nemek éppen nem volt imádója. Minthogy családjában több férfi a Dogály-nevet más nem viseli, benne kihalt a Dogályak férfiága s a büdi kegyuri templomban megfordíthatják a Dogály-czimert.

A boldogult kitünő gazda volt, aki maga nézett gazdasága után s a felesleges jövedelmet nem pazarolta el nagyuri passziókra, hanem előbb kifizette az apjáról maradt 200000 frtnyi adósságot; mikor az utolsó részlet is letelt, elkezdte élére rakni a bankót s mikor így is tiszteltreméltó helyet foglaltak el a bankók, ki osztotta testvérei gyermekei: Kornis Ferencné, Bekény Péterné és nánási Oláh Józsefné között, a kik most már a 3—4 ezer holdas büdi kirtokot is öröklük.

A közélet terén nem vágyott soha szerepelni. Fiatal korában huszár tiszt volt; de harc babérok se emésztették szívét, hanem korán haza ment Büdre gazdálkodni, a mivel nem is hagyott fel a legutóbbi időkig, a mikor rokona Kornis Ferencz vette át a gazdálkodást.

Végrendeletében jelentékeny alapítvánnyal gondoskodott a büdi szegényekről, árvákról és egyházzal. — A büdiek között kedves emléket hagyott maga után.

A boldogultat ezelőtt néhány évvel már meglopták egyszer. Akkor egy régi meghitt inasa volt a tolvaj, a ki az öreg urnak 50 ezer forintját zsebelte el egy vén bőr székben a hol az öreg ur bankóit rejtette. — Az inast azonban csakhamar nyakon csípték Kassán s a szép summából mindössze 160 frt. hiányzott.

A család következő gyászjelentést adta ki: Fájdalomtelt szívvel jelentjük telejthetetlen nagybátyánk Büdi DOGÁLY GUSZTÁVNAK életének 83-ik évében hirtelen történt elhunytát. A boldogult földi maradványai folyó hó 20-án fognak örök nyugalomra tétetni a görög cath. szertartás színt a büdi görög cath. sirkertben. Az engesztelő szent mise folyó hó 21-én fog a büdi cath. templomban megtartatni. Mély végtisztességtelre rokonait és barátait bánatos szívvel meghívjuk BÜDI DOGÁLY MÁRIA férjével Kornis Ferencznel s gyermekeikkel. Nánási Oláh Ilona férjével Mikófalusi Bekény Péterné és gyermekeikkel. Nánási Oláh József nevelő Nemes milietici Wujevich Ilona és gyermekeikkel. Béke lengjen hamvai felett.

#### Napi hírek.

— Junius elseje valóságos ünnepnap lesz Debreczenben, a mikor a Csokonai-kőr tartja meg olyan nagyszíriűnek tervezett megnyitói ünnepélyt, a mely az országban mindenütt feltűnést fog kelteni. — Az ünnepélyességek három részre fognak oszlani, — s mindenike külön külön is eleendő arra, hogy a legnagyobb érdeklődést ébressze, s olyan részvételt is biztosítson, hogy majd az ifju Csokonai körnek első fellépése alkalmából nemcsak erkölcsi, de anyagi sikeréről is fogunk referálhatni.

Az ünnepélyességek így fognak lefolyni

1. D. e. a színházban matiné.
2. D. u. 2 órakor a nagyerdőn bankett.
3. Este a Dobosban táncvigalom.

A színházi matiné érdekes és változatoságban gazdag műsora végleg megállapítottatott. Így:

I. s z a k a s z.

Nyitány: előadja a katonai zenekar.

U n n e p i ó d a : írta és felolvassa Komócsy József a Petőfi-társaság alelnöke. Csokonai dal előadja a debr. dalárda. Felolvasás gróf Teleki Sándortól. Népdalok énekl Blaháné.

II. s z a k a s z.

Tableau (Csokonai pohárköszöntője).

Dal: előadja a debreczeni dalárda.

Felolvasás: Vértesi Arnoldtól.

Népdalok: énekl Blaháné.

E műsor minden egyes pontja annyira érdekes, hogy abból külön nem emelhetünk ki senkit, de kétségtelen, hogy a mi kedves pasztánk Blaháné megjelenése szenzátiós hatással bír. Ugy ő, mint a többi vendégek megérkezésük alkalmából ünnepélyes fogadtatásban fognak részesítettetni.

A nagyerdőn a vendégek tiszteletére rendezendő bankett d. u. 2 órakor lesz, — a résztvevők a kis vasuton indulnak ki. Ugy tudjuk, hogy e banketten a mi nálunk ritkaság most városunk intelligens hölgyközönsége is részt fog venni. A hölgyek méltó elismerésére jegyezhetjük fel, — hogy a „Csokonai tableau“-ban való közreműködésre (jelmezes toilletheben) is a legnagyobb készséggel vállalkoztak.

A színházi matinéra a jegyeket Zádor Lajos ur fogja elárúsítani, — mihelyt a helyárok iránt a rendező bizottság megállapodásra jutott. Ez pedig annyival is inkább hamar meg fog történni, mert már eddig napoként sokan jelentkeznek jegyekért.

#### József főherczeg Debreczenben.

József főherczeg ő fensége május hó 22-én csütörtökön este városunkba érkezik, s másnap meglekinti a katonai gyakorlótérre, s harmadnap május 24-én reggel elutazik. Felhívjuk a lakosság figyelmét arra, hogy házaik homlokzatára a lobogókat tűzzék ki, különösen a Piacz, Várud és Péterfia-utczák.

Tisza Kálmán Debreczenben. Tisza Kálmán volt miniszter elnök és neje szül. Dégenfeld Ilona grófnő, valamint Tisza István orsz. képvis. vasárnap hajnalban (és nem szombaton este, mint a „Debreczen“ írta) városunkba érkezett, hogy a kis Tisza Lajos vizsgálóján, ki most végezte fényes eredményvel a gymn. III. osztályt, jelen legyenek. A kis Lajos a vizsgálóra Pokoly József nevelő, ki szintén a ref. kollegiumnak végzett növendéke készítette elő. Tisza Kálmán gyermekei mind a debreczeni főiskolában tanultak, s azon körülmény, hogy legkisebb fiával vizsgáit évről évre nálunk téteti le, mutatja, hogy mindig mennyire kedvelte a kálvinista Rómát. Tegnapi délután Tisza kikocsizott az erdőre, hol keveset időzött, azonban este már az egész családot elutazott Debreczenből Téglásra, a volt miniszterelnök sógorához Gr. Dégenfeld Gusztávhoz látogatásokra.

A diák majális úgy sikerült a mint az előrelátható volt, tudniillik pompásan. A nagy Dobos terem egészen megtelt, s az első négyest 160 pár táncolta. Hogy a lelkesedés s a táncolási kedv nagy volt, azt felesleges is emlegetni, mert hihetetlen dolog lett volna nézni, hogy a hol annyi jó kedélyű diák-ember van, ott hiányozhatott volna a jó kedv. Nem is hiányzott. Blazirt gigerlit lámpással sem lehetett ott találni, nem beszéltek köhéscselő hangon, racsosoló fiatal urak, hogy: „bárátom nekem nagyon unalmas már a táncolás.“ Nem volt ott unalmas senkinek. Nem rogyadozó lábak és kiélt emberek mulatsága volt ez, de az egészséges ép tudók és izmos lábak diadalát hirdették az óra számára menő csárdások és túrok. A társaság a késő reggeli órákig maradt együtt — s mindenesetre egy nagyon kellemesen eltöltött éj emlékével oszlott szét. A majális tiszta jövedelme — a mint halljuk — 150—160 forint. A felülbiztetéseket holnap közöljük.

Városi közgyűlés. Május 21-én — szerdán — délelőtt 9 órakor, a városháza nagytermében rendkívüli bizottsági közgyűlés tartatik, a melynek két, városunkra nézve nagy horderővel bíró tárgya van. S ez a kettő: 1. Miniszteri rendelet a vasuti üzemeltetésének Debreczenben elhelyezése tárgyában. 2. „Korona“ vendéglő megvétele iránt tanácsai előterjesztés. Debreczen 1890. május 18. Gr. Dégenfeld József, főispán.

Kormányképviselők az érettségi vizsgákon. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1883. évi XXX. t. cz. 23. §-a alapján az autonóm felekezeti középiskolák f. évi rendes érettségi vizsgálatához — a kormányképviselőket: A tiszántuli ev. ref. egyházkerületben, a debreczeni főgymnasiumhoz Békési Gyula debreczeni eni tanker. kir. főigazgatót, a máramaroszigeti főgymnasiumhoz dr. Beöthy Zoltán budapesti egyetemi tanárt, a hódmezővásárhelyi főgymnasiumhoz dr. Felméri Lajos kolozsvári egyetemi tanárt. A tiszai ág. ev. egyházkerületben a nyi-

regyházi főgymnasiumhoz, Békési Gyula debreczeni ténkerületi kir. főigazgatót Dr. Török József debreczeni akadémiai tanárt pedig a nagykerületi ev. ref. főgymnasiumhoz nevezte ki kormányképviselőül.

Megégett leány. Az a szegény cseléd-leány ki csütörtökön délután laktározás közben összeégette magát, súlyos égési sebei következtében tegnap a helybeli kórházban elhalt.

A patronatus. A helybeli r. ka.h.t egyház által Debreczen város ellen formált, de a város által folyton állhatatosan s nem egyszer nehéz körülmények között visszautasított patronatusi követelményekre nézve, formális egyezség szövegteretett Simonffy Imre kir. tan. polgármester és Szakozó Rezső prépost-plébános között. Ez egyezség, mely hivatva volna a két fél között másfél száz év óta folyt küzdelemnek és vizsgáltnak véget vetni, következő főbb pontokból áll: a város örök tulajdonjoggal átengedi a r. kath. egyháznak a jelenlegi plébániai épületet ház utáni földjével együtt; állami adókat jövére az egyház fizeti; a város a plébánosnak, a kántornak és egyháznak évente kiszolgáltat 80 m. fát (ez eddig is járt segedelemképen); fizet a város évente az egyháznak 1500 frtot (különböző czimeken eddig 910 frtot fizetett); fizet a város egyszersmindenkorra 5335 frtot. Viszont a nagyváradi püspökségnek Debreczen város ellen kegyuri jogból származtatott követelése örökre megszűnik. Ez egyezség által a r. kath. iskolákat illetőleg a város és egyház közötti viszony nem érintetik. Az egyezség érvényre természetesen csak az esetben emelkednek, ha azt a városi közgyűlés, a nagyváradi püspökség és a közoktatásügyi miniszter elfogadják. Hogy pedig elfogadják, az nem bizonyos. Mert már a város jog- és pénzügyi bizottságában, a hol 12 ember tanácskozott, heves vitát provokált; egy rész, a kisebbség a lelkiismeretűt appellál s egy hajszálnyi sem akar engedni a város közönsége által 200 év óta követett merev negatíonak elvétel; a másik rész, a bizottság többsége, méltányosságból és eszélyességéből nem akarja bevárni az országgyűlésnek 1885 óta kész magyarázatát e kérdésben. — Félünk hogy az ügy napirendre hozatala egy helyi kultur harcnak bevezetését jelenti. — bármilyen jóindulattal kezdeményeztetett az egyezkedés.

Vizbe fullt szombaton este a gőzmalomkerti tóba egy fiatal 11 éves gyermek: Kohon Ignác. A könnyelműségének áldozatul esett gyermekét holnan huzták ki a vízből.

Kárpótlás jogakadémiáért. Ismeretes a kormánynak az a terve, hogy megszünteti az összes vidéki kir. jogakadémiákat. Egy pozsonyi tudósítás szerint ott az a hír van elterjedve, hogy több vidéki város kárpótlás a jogakadémiáért közigazgatási szakiskolákat kap, melyek felállításának eszméje Szápáry gróf miniszterelnöktől ered.

A leendő trónörökös Magyarországon. A soproni polgármesteri hivatal fölhívást kapott, hogy estei Ferenc Ferdinánd főherczeg számára alkalmas lakást hozzon javaslatba, legalább 25 szobával és 26 lóra istállóval. Ha megfelelő lakás Sopronyban nem lesz, októbertől kezdve Budapesten fog lakni.

Hymen. Fancsovics Mátyás az egri káptalan nagyborzaskúti uradalmi tisztje néhai Fancsovics Mátyás debreczeni földbirtokos f. hó 10-én kelt egybe az egri székesegyházban özv. Ripényi Veres Lajosné urnó leányával Juditkával. Nyoszolyó leányok voltak: Buzás Erzsike s Fancsovics Ilonka (a völegény édes és mostoha testvérei), ná s z n a g y o k a m e n y a s s z o n y r é s z é r ö l : szombathelyi Nagy Gyula ügyvéd neje szül. Heller Ilka, a völegény részéről Buzás Elek földbirtokos Debreczenből nejevel, Vöfények voltak: Nagy Gyula honvéd-hadapród tiszthelyettes s Fancsovics Jenő földbirtokos Debreczenből. Az esketést Töröcsik József apátkanonok-plébános végezte.

Országgyűlési képviselő választók összeírása. A hajdúmezei központi választmány által kiküldettek az országgyűlési képviselő választók 1891. évi névjegyzékének összeírása az alábbiak: H-N á n á s i k e r ü l e t b e n : a) H-N á n á s r a e l n ö k C s o h á n y László, rendes tagok Kovács Lajos, Berencsy János, póttagok Hadas Miklós és Csohány József. b) H-D o r o g r a e l n ö k F a r k a s Pál, rendes tagok dr. Demki Ágoston és Petrus Jenő, póttagok Tóth A. Mihály és Tóth Imre. c) H-H a d h á z T é g l á s S á m s o n r a e l n ö k W e s z p r é m y I s t v á n , r e n d e s t a g o k B u d a h á z y G y u l a , M a k r a i M i h á l y , p ó t t a g o k K o v á c s K á r o l y (Sámsón), Oláh Gyula. II. A h-s z o b o s z l ó i k e r ü l e t b e n : a) H-S z o b o s z l ó r a e l n ö k T u r y A l b e r t , r e n d e s t a g o k S z i v ö z G é z a , F o g t h ü y J á n o s , p ó t t a g o k G . T ó t h M i h á l y , Z a c h a r S á n d o r , b) B u j v á r o s A l s ó - é s F e l s ő J ó z s á r a e l n ö k dr. Nesztbger Miklós, rendes tagok Kaszás József, Sáfrány Béla póttagok Hegedüs György és Berghoffer István. c) S z o v á t h M . é s V . P é r c s r e e l n ö k F e r e n c z E l e k , r e n d e s t a g o k V á s á r h e l y i I s t v á n , K o h u t o v i c s J á n o s , p ó t t a g o k U r o s z I s t v á n (M. Pércs), Hartsarik Géza (V. Pércs). III. A n á d u d v a r i k e r ü l e t b e n : a) N á d u d v a r - P - L a d á n y r a e l n ö k K á l m á n L á s z l ó , r e n d e s t a g o k Á c s N a g y S á n d o r H a g e n S á n d o r , p ó t t a g o k V é r t e s i N a g y G á b o r (Nádudvar) és Papp János (P. Ladány). b) F ü l d e s K a b a é s T e t é t l e n r e e l n ö k S o l t é s z F a r k a s , r e n d e s t a g o k B o r o s L a j o s , K i s s K á r o l y , p ó t t a g o k I f j . V á n y i S á n d o r é s M á c s a i J ó z s e f . c) C s e g e - E g y e k r e e l n ö k

Kiss János rendes tagok Nagy Lajos és dr. Kovács Albert, póttagok Sinay János és Erhardt Leopold.

Számos szerencsétlen eset igazolja azt, hogy a padló fényházát ne otthon készítsék el, hiszen minden fűszerüzletben kapható már a padlófényház, melyek közt legkisebb a Varga Lajos ur fűszerüzletében kapható Wischin szobalack, mely a bekenés után, a nélkül, hogy valami kellemetlen olaj stb. szagot hagyja maga után, két óra alatt tökéletesen felszárad.

Mikor Baross miniszter öszinte. A „Borsodmegyei lapok-ban olvastuk a következőket: „Szavahihető forrás után közöljük az alábbi sorokat, melyek érdekes világot vetnek arra, hogy a miniszterek szoktak őszinték és miniszteriesek lenni. Ugyanis Kassa városa, mely valamiképpen neszt vette annak, hogy egy vasuti üzemeltetés kiadó félben van, alig hogy néhány nap előtt minden concurrenzia nélkül megnyerte a kir. táblát és a sok minden féle oda tepert hivatalok dacára, az „éni és éni hagyini“-féle elvvel nem sokat törődve, az utóbbi napok egyikén ismét egy díszes küldöttséget menesztett Baross miniszterhez, kifejezve ellötte, hogy a feláldandó üzemeltetés — Debreczen, Szathmár, Miskolc számba nem jöhetvén — a legigazabb joggal csakis Kassehan városát illelheti meg. A díszközönet végigballagott miniszter, a ki különben igen jó kedvében volt és akinek a küldöttség egyes tagjainak arcát már több alkalommal is látni é ismerni szerencséje volt a következőket kérdezte a deputáció tagjaitól: Óhajtlják-e az urak, hogy őszinté legyek? A küldöttség tagjai természetesen uni sono óhajtották, hogy a miniszter őszinteségét lássák s meghálálják, „mert tudják meg az urak, folytatá a miniszter, hogy nekem igen könnyű helyzetem volna miniszteries lenni és elmondani, hogy és Kassa városa rohamos előhaladása stb. (ilyen miniszteries választ kapott, ugyanazon ügyből kifolyólag legközelebb a mi városunk — Mikolc — polgármestere) miután azonban Önök óhajtlják, hogy őszinté legyek, beszélek önökhöz nem miniszteriesen, hanem őszintén és ezennel kinyilatkoztatom, hogy Kassa városa nem fog kapni üzemeltetését. Így hangzottak Baross miniszter őszinté szavai.“

Találtatott tegnap a Czegléd-utczán a Kardos ház előtt, egy négy forintól szóló zálogházi bárcza. A ki elvesztette átveheti Nagy-Csapó-utca Knoll Rudolfiné házában, Enderle Józsefnél.

A h. szoboszlói takarékpénztár új épületének alapköve, nagyszámú díszes köznység jelenlétében, f. hó 17-én délután 3 órakor tétett le. Miután H. Szoboszló városban a takarékpénztárnál 190 darab részvényel bír, az első kö letételére a város ügybuzgó polgármestere Tury Albert ur kérést fel, aki több igazgatósági tag társaságában a 2 méter mély alapokra lemenne és a leendő követ kezébe véve, ékes szavakkal emlékeztet meg az alapkö letételének fontosságáról és kívánta, hogy a takarékpénztár emberbaráti hivatásának most épülő díszes palotájában is megjelölje H. Szoboszló város lakosai boldogítására állandóan virágözök. Harsány „éjlen“ követte az ékes szavakat és a meghatottság minden jelenlevő egyén arcán látható volt akkor, midőn a polgármester ur, a közműveskalapácsos kezében néhány ütessel megigazította és helyben hagyta a letett alapkövet.

A Vilmos féle Orfeumban ma és minden este előadás tartatik.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértesi Arnold. Főmunkatárs: Kerecz Vilmos.

**SZABÓ LAJOS FIAI**  
ozégnél  
nagy választékban kaphatók  
**NŐI RUHA ZEPHIREK,**  
Legújabb francia batistok,  
A hirneves cosmanosi gyárból:  
jó mosó Cretonok, Indish foulard,  
Ladies Mouslin és Atlasz Satin.  
Nagy raktár:  
Jutte, gyapju hollandi, Tapestry és  
BRÜSSLER  
futó szőnyegekben.  
Ablak függönyök,  
Ágy és asztalterítőkben.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

**Padlózatok számára:**  
Keil Alajos

**Padlózat-fénymazat**

Bécsből

mint legkitűnőbb mázó-l-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép fényes és tartós, 1 nagy palack ára 1 fnt 35 kr.  
1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből

**Viasz-kenőcsét**

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára:  
1 kőcsög ára 60 kr.  
legmelegebben ajánlja

**Szent-Királyi és Kalenda.**  
DEBRECZENBEN, a város háza épületében.  
Megrendelések olyan helyekről a hol raktárak nincsenek Alois Keil Wien IV. Resselgasse 5. gyári raktárunkban intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 fnt. o. é.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

**savanyuvize**

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

vegyelmezve dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.

Ő fensége József főherceg asztalán rendes itallal szolgál.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési-szervek hurutos bántalmánál, hatásosan gyógyítja a Rhachitist, görvély-, vesé- és köszvénybajokat, és ugy használható a tagok csúszos bajainál, gyermekeknek megátalja a túlságos gyomor-savany képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szén-sav tartalma folytán ezen üdítő savanyu- vize legkellemesebb íz- zel bír s borral használva igen nagy kelet- nek örvend.

Mindazon tisztelt fog- gyásztoinak, kik ezen ásványvizet akár bor- ral, gyógygyezőkora, vagy tisztán mint asz- talvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

**ÁGNES-**  
forrás néven kiszolgál- tani. A nagyérdemű közönségnek ásványi- vizünket szives jóindul- tában ajánlva, marad- tunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kezelésére Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár: csász. és kir. és szeb. kir. udvari ásvány- viz-szállítóval Budapest, Erzsébet-ter S. szám.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend

**A legjobb cigareta papir.**

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb szemlélyiségek által bizonyított tény, hogy a

**„Les dernières Cartouches“**

cigaretta-papir, Braunstein Frères gyárából.  
(Páris, 65. Boulevard Exelmans.)

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigareta- papirok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzés- nek alávetettek, úgy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygieniai-tanár által a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRÈRES cég cigaretta-papírosa a leg- finomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etikettje mellékelt rajzhoz hasonló és BRAUNSTEIN FRÈRES céget visel. Ezen cég cigaretta-papírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etikettjén feljegyezve van.

A gyára zég alatt Bécsben, I. k. Schottenring 25 sza raktárt tart cigaretta-papírjai és cigareta- hüvelyai előállítására.

**Braunstein Frères**

Bámulatosan hat. **CZERNY „TANNINGENE“**  
Legújabb, ólom nélküli, ártalmatlan egyedül legjobb

**hajfestőszer**

haj és szakál, ugyint szemöldökfestésre, mely- lyel a legegyszerűbb módon és csak egyszeri hasz- nálattal a haj ugyanazon biztos, szép és fényes barna vagy fekete természetes színt visszanyerit; melylyel az őszülés előtt birt; a színt szappannal, mosás és gőzfürdő sem változtatja. Ára 2 fnt 50kr

**CZERNY EREDETI**  
„keleti rózsateje“  
törvényesen védve.  
(Original Orientalische Rosenmilch.)  
a bőrnek igen finom, vakító fehérségű és oly

**fiatal friss színt**  
kölcsonőz,  
mely más szer által el nem érhető, kitűnő még májolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arcszín és napsütés ellen, eltávolítja a bőrnek tisztá- tanságát, minden sárga és barna arcszínt és egy- idejűleg alkalmas minden testrésze, feltétlenül ártalmatlan. Ára 1 fnt. Balsamszappan hozzá 30 kr.

**Czerny J. Antal, Bécs, I., Wallischgasse 5**  
a cs. k. ud. opera közelében.  
Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

**Raktár Debreczenben: Dr. Rothsnek V.**  
gyógyszerész urnál. Miskolcon: Dr. Hercz Móríz gyógyszerésznél. Ungvárt: Hoffmann Béla gyógyszerésztára az arany oroszlánhoz. Kassán: Wandraschek Károly és Megai Gustáv gyógyszerész uraknál. Szegeden: Barscay Károly gyógyszerésznél. Aradon: Eliás Ármia illatszerezsnél. Temesvárott: Stefán J. Tarcsay (Apotheke zur Marienhilf Fabrik) Budapestben Török József gyógyszerésztára, Király-utca 12 sz. Csak akkor valódi, ha Czerny J. Antal névvel van aláírva.  
Szíveskedjék e hirdetést esetleges szűkségetének fedezése végett kivágni, miután ritkán jelenik meg.

3667.  
1890.

**Arlejtési hirdetés.**  
Az Árok utcán 685—686-ik sz. alatt lévő telkeken előállítandó kiseddővő inté- zet építési munkáinak felvállalására, a f. évi május hó 23 ik napján délelőtt 10 órakor, a városház nagytermében írásbeli zárt ajánlat elfogadása mellett nyilvános árlejtés tartatik.

Az árlejtésen kiadandó munkák kö- vetkezők:

I. kőmives munka 5741 fnt 33 kr.  
II. ácsmunka . . . 2362 " 30 "  
III. asztalos, lakatos, íveges, mázólo munka 1368 " 85 "  
IV. falvasak, vasajtók 192 " 00 "  
V. bádogos munka . . . 307 " 83 "

együtt 9972 fnt 31 kr.

Az 50 kros bélyeggel és 5%-ot tevő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok, melyek a fenti határidőig a polgármesterhez adandók be, a szóbeli árlejtés befejezte után bontatnak fel. Ezen ajánlatokban megemlítendő, hogy ajánlatot tevő, az árlejtési feltételeket ös- meri s azokat magára nézve kötelezőnek elősmeri.

A szóbeli árlejtésben résztvenni akkarók a költségszámítási összegnek 5%-át tartoznak bánat pénzzel letenni. — A munkák részletekben vagy együt- tesen is felvállalhatók. — Árlejtési fel- tételek a városi mérnöki hivatalnál meg- tekinthetők.

Felhivatlak vállalkozni szándékozik, hogy fenti időben és helyen jelenjenek meg, illetve zárt ajánlataikat kellő időben adják be.

Kelt Debreczenben 1890 május 12.

**A városi tanács.**

**120.**  
449. szám.

**ÁRJEGYZÉK.**  
az „ISTVAN“ gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN és az 1887. április 18-án Budapesten tar- ott általános magyar malomgyűlésen megál- apított s 1887. évi június 1 én életbe lépé- teladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	17.—
B. Szinte közepeszerű	16.—
C. Királyliszt	16.—
1. Lángliszt	15.60
2. Montliszt	15.40
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	15.—
4. " 2-od rendű	14.60
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	14.40
6. szinte 2-od " 14.20	
7. Közép kenyérlisz 1-ső " 13.80	
8. " 2-od " 13.40	
8 1/2. Barna " 1-ső " 12.80	
8 3/4. " 2-od. á 70 kigr. 11.20	
9. Láblisz 2-od. á 70 kigr. 9.40	
10. Vereas liszt . . . á 50 kigr. —	
11. Finom korpa zsákkal 50 " 4.60	
12. Durva korpa zsákkal á 50 kigr. 4.20	

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-től engedmény a fennem- litett egyezmény folytán szintén besztutet tetett.

Debreczen, 1890. ápril 13.

8 év óta bevált, sok száz elősmerés!

Egy perc alatt, keféls nélkül — tükörnyű csizma!

**Gaertner Richard** folyadékos francia pillanat-fénymáza.

A bőr ezen folyadékkal behuzandó és azonnal megvan a szép fekete fény, mely 8 napig tart, nedvességtől nem halványul el és vízmentessé tesz. Takarékos, tisztá és gyors. Hasznos a tiszt. lelkeszi karnak, tisztéknek, erdészeknek, földmivelőknek és mindenkinék. — Férfi, női és gyermekosizmáknak, lószerszámnak stb. A cs. és k. hadseregnek alkalmazva.

Dijmentes külföld: 2 üveg fnt 1.30, 6 üveg fnt 12, 12 üveg fnt 4.80. — Gaertner Richard cs. és k. hadsereg szállító chemical gyára.

BÉCS, GIZELSTRASSE 4.

Kapható minden kereskedésben, cipő és bőrkereskedésben. Debreczenben Keiner és Schwarznál Csapó-utca.

**Piac-ucza 5-ik számu Tisza-ház**  
átalakítása folytán kibontandó fedél- fák, menyezett gerendák, bádog csatornák, terméskő és márvány járdá lapok, szoba- és bolt-ajtók és ab- lakok, vasrácszatok, kölépcső fokok, kapuk, vaskályhák stb. elfognak árusít- tatni.

Bővebb felvilágosítás ugyanott az építési irodában szerezhető.

**Köszénkátrányt**

legjobb minőségben  
zsindely és deszkatekők  
behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb, továbbá czulapok, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére hordókban á 50, egész 200 kiló súlytartalommal; továb- bá saját gyártmányu KOAKSOT (pirszén kovacsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett

a légszuszgyár igazgatósága  
Debreczenben.

**Zeno és társa cég**  
Bécs és London.  
Ajánlja ösmert hírességek  
illatszer-különlegességeit,  
különösen zsebkezdő-illatszerekben, u. m.

**Violette de San Remo, Blanc de Nice, Caryopsis de Chine, Frangipane, Essbouquet stb.**

Illatszervizek és poudre:  
mint uorkatej, rózsatej, Poudre de riz, Ladies Powder stb. Fog-gondozó-szerek: Fog-Elixir, fodorminta-pasta, és Odontine.

Illatos selyem és papír-betétek ruhák és fehérne- műek részére.  
Határozott árak. Kitűnő minőség.  
Főraktár: Debreczen és vidékére

**Baum Miksánál.**  
Raktár: SCHWARZ B-nél.

120.  
449. szám.

**ÁRJEGYZÉK.**  
az „ISTVAN“ gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN és az 1887. április 18-án Budapesten tar- ott általános magyar malomgyűlésen megál- apított s 1887. évi június 1 én életbe lépé- teladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	17.—
B. Szinte közepeszerű	16.—
C. Királyliszt	16.—
1. Lángliszt	15.60
2. Montliszt	15.40
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	15.—
4. " 2-od rendű	14.60
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	14.40
6. szinte 2-od " 14.20	
7. Közép kenyérlisz 1-ső " 13.80	
8. " 2-od " 13.40	
8 1/2. Barna " 1-ső " 12.80	
8 3/4. " 2-od. á 70 kigr. 11.20	
9. Láblisz 2-od. á 70 kigr. 9.40	
10. Vereas liszt . . . á 50 kigr. —	
11. Finom korpa zsákkal 50 " 4.60	
12. Durva korpa zsákkal á 50 kigr. 4.20	

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-től engedmény a fennem- litett egyezmény folytán szintén besztutet tetett.

Debreczen, 1890. ápril 13.

8 év óta bevált, sok száz elősmerés!

Egy perc alatt, keféls nélkül — tükörnyű csizma!

**Gaertner Richard** folyadékos francia pillanat-fénymáza.

A bőr ezen folyadékkal behuzandó és azonnal megvan a szép fekete fény, mely 8 napig tart, nedvességtől nem halványul el és vízmentessé tesz. Takarékos, tisztá és gyors. Hasznos a tiszt. lelkeszi karnak, tisztéknek, erdészeknek, földmivelőknek és mindenkinék. — Férfi, női és gyermekosizmáknak, lószerszámnak stb. A cs. és k. hadseregnek alkalmazva.

Dijmentes külföld: 2 üveg fnt 1.30, 6 üveg fnt 12, 12 üveg fnt 4.80. — Gaertner Richard cs. és k. hadsereg szállító chemical gyára.

BÉCS, GIZELSTRASSE 4.

Kapható minden kereskedésben, cipő és bőrkereskedésben. Debreczenben Keiner és Schwarznál Csapó-utca.